Розділ IV. ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО, ТРУДОВОГО, ЕКОЛОГІЧНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

DOI: 10.33766/2524-0323.89.195-203

УДК 342.951:88.755(477)

В. Ю. Делія,

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Донецького юридичного інституту

Міністерства внутрішніх справ України

(м. Кривий Ріг, Україна)

e-mail: v.delia@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0038-095-3719-175>

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У статті досліджено поняття екологічної безпеки, її види та особливості правового регулювання. Проаналізовано законодавче закріплення даного правового інституту, з'ясовано наукові підходи щодо порядку регулювання у сфері екологічної безпеки. Запропоновано створення суб'єкта управління, наділеного функціями щодо протидії екологічним загрозам та напрямів вдосконалення з огляду на нові соціально-економічні виклики в Україні.

Ключові слова: екологічна безпека, правове забезпечення, охорона довкілля, екологічна політика держави, правоохоронний орган.

Постановка проблеми. Надзвичайно важливою проблемою в Україні та світі є запит на забезпечення екологічної безпеки. Сьогодні змінюється характер екологічних загроз як природного, так і техногенного характеру; небезпека й загрози стають усе більше взаємопов'язані. Суспільство повинно не тільки виправджувати передові технології, вчасно реагувати на виклики екологічної небезпеки та створювати запобіжники для збереження екологічної спадщини.

Звернутися до означеної проблематики змусив рівень правового регулювання даного інституту. Сучасна наука змогла напрацювати значний масив наукових досліджень у сфері екологічної безпеки. Також слід зазначити, що з початку року на урядову «гарячу лінію» надійшло близько двох тисяч звернень, що загалом стосувалися екологічної безпеки. В основному у зверненнях порушувались питання щодо забруднення атмосфери, водних об'єктів та ґрунту, охорони зелених насаджень [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У спеціальній літературі означений інститут залишається недостатньо досліджений. Водночас головні аспекти проблематики розглядали у своїх роботах вітчизняні та зарубіжні науковці, а саме: В. І. Андрийцев, О. С. Баб'як, В. А. Боков, І. В. Бригадир, А. П. Гетьман, С. М. Голубченко, А. В. Горбань, В. П. Горбулін, А. Б. Качинський, В. М. Комарницький, В. І. Курило, І. О. Личенко, А. В. Лещик, А. А. Махмуд, С. В. Петков, К. А. Рябець, Г. В. Тищенко, М. І. Хилько, Ю. С. Шемпученко, М. В. Шульга та ін. Використання наукових розробок дає змогу продовжити дослідження цього напрямку і сформулювати пропозиції щодо

вдосконалення правового забезпечення та подолання існуючих проблем у сфері екологічної безпеки.

Формулювання цілей. Метою даної роботи є з'ясування поняття екологічної безпеки, її видів та особливостей правового забезпечення, пошук напрямів його вдосконалення з огляду на нові соціально-економічні виклики в Україні.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення екологічної безпеки суспільством, як і державна (національна) безпека, дозволяють громадянам вільно використовувати гарантовані конституційні права і свободи. Нині проблема екологічної безпеки кожної держави, а також цивілізації в цілому є одним із найважливіших критеріїв соціального розвитку. Принцип рівної екологічної безпеки для кожної людини та держави зумовлений неможливістю формування екологічної безпеки за рахунок обмеження екологічних прав, інтересів груп населення усередині екосистеми й поза її межами. Глобальний взаємозв'язок соціальних, природних явищ і процесів не дає переваги будь-якій нації, державі, групі людей у вирішенні екологічної проблеми за рахунок інших.

Найважливішим для забезпечення екологічної безпеки в Україні сьогодні є проведення реформ щодо оптимізації наявних управлінських структур у цій сфері та створення органів публічного управління, наділених функціями щодо подолання нових важливих екологічних проблем, запровадження в системі Міністерства внутрішніх справ України природоохоронного підрозділу європейського зразка. Слід також звернути увагу на питання екологічної безпеки в окремих регіонах Донецької та Луганської областей, у яких проводиться операція Об'єднаних сил. Воно повинні вирішуватися комплексно, з використанням усіх можливих способів та методів (форм), заходи з нейтралізації джерел техногенної, військової небезпеки.

Слушною є думка В. Горбуліна та А. Качинського, які звертають увагу на необхідність враховувати ту обставину, що Україна визначила свої дострокові цілі та пріоритети в напрямі європейської інтеграції. Проголошений керівництвом країни курс на розбудову правової, демократичної держави та громадянського суспільства стверджує орієнтацію суспільства на європейські демократичні цінності [2, с. 20]. Не є винятком і питання екологічної безпеки, що залежить від забезпечення прозорості та відкритості органів державної влади та гарантування права на доступ до інформації [3, с. 67-68].

Трансформація суспільних відносин не могла не відбитися на сфері екологічної безпеки в Україні. Зазначене вимагає оптимізації системи правовідносин, якими регламентовано забезпечення екологічної безпеки. Руїнування озонового шару пов'язане з парниковим ефектом і глобальним потеплінням. Підвищення в атмосфері двоокису вуглецю на 30 % [4, с. 3], окисів азоту (на 19 %) й метану (на 100 %) [5, с. 36-38] за останні пів століття ускладнює відбивання сонячної радіації від земної поверхні в космічний простір.

У теоретичних розвідках під категорією «екологічна безпека» зазначається рівень захищеності життєво важливих інтересів людини, а також суспільства, довкілля та держави від реальних або потенційних загроз, зумовлених антропогенними чи природними чинниками. У 2000 р. ЮНЕСКО ухвалило «Хартію Землі» – декларацію фундаментальних принципів побудови в XXI ст. справедливого глобального суспільства, яка по суті визнає принципи екологічної етики. Важливо, що центром,

на якому фокусується Хартія, є спільнота екосистеми, а не лише людина (принципи 1 Хартії) [6]. Автори міжнародно-правового документа справедливо на перше місце ставлять інтереси світової спільноти.

Основи екологічної безпеки в Україні закладено в основоположних документах держави, а саме: у Декларації про державний суверенітет України (1990 р.) та Акті проголошення незалежності України (1991 р.). Продовженням основ екологічної безпеки є новели Конституції України. Український парламент запропонував використання низки понять: «екологічна безпека», «екологічна рівновага» та «генофонд народу». Зокрема, у ст. 16 Конституції України зазначається, що екологічна безпека й екологічна рівновага на території України, збереження генофонду народу покладаються на українську державу у вигляді її конституційного обов'язку [7].

Аналізуючи конституційні акти країн світу, не можемо не звернути увагу на те, що в текстах ряду країн виокремлено питання захисту конституційних інститутів – природи, екології тощо. У Конституції Еквадору закріплено не тільки права громадян, а й проблеми (питання) екологічної безпеки. За згаданою Конституцією, природа та екосистеми, які перебувають на території держави, мають право на існування та своєчасне відновлення (розділ «Біологічне різноманіття»), а в Конституції Венесуели глава IX носить таку назву: «Права в галузі навколишнього середовища».

Детальна регламентація прав і свобод призводить до розширення текстів конституцій, які містять по кілька сотень статей [8, с. 109] і включають у свій склад норми, зазвичай наявні в галузевому законодавстві. Причиною подібного явища науковці вважають таке: якщо норми будуть зазначені на конституційному рівні, будуть захищені краще, ніж зафіксовані в нормах нижчого рівня [9, с. 1494], мається на увазі, законодавчому та підзаконному рівнях правового регулювання. Виходячи із зазначеного, українському законодавцю слід розглянути можливість більш детального закріплення досліджуваного інституту в тексті Основного Закону держави. За необхідності варто винести дане питання на всенародне обговорення.

Конституція України закріплює правову основу екологічних прав громадян – право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди (ст. 50). Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена (ст. 50). Конституційну основу участі громадськості при прийнятті екологічно важливих рішень становлять такі норми: право громадян на свободу зборів, мітингів, вуличних ходів, демонстрацій і пікетування (ст. 39); право на свободу об'єднання (ст. 36); право брати участь у вирішенні державних справ як безпосередньо, так і через вільно обраних представників (ст. 38); право надсилати особисті або колективні звернення до державних органів (ст. 40) [7].

У ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» надано законодавче розуміння категорії «екологічна безпека» – стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей, що гарантується здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних екологічних, політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів (ст. 50) [10].

Довкілля вважається безпечним, коли його стан відповідає встановленим у законодавстві критеріям, стандартам, лімітам і нормативам, що стосуються його чистоти (не забрудненості), ресурсомісткості (невиснаженості), екологічної стійкості, санітарних вимог, видового різноманіття, здатності задовольняти інтереси громадян.

16 січня 1997 р. Верховна Рада України своєю постановою затвердила Концепцію національної безпеки України, за якою основними напрямками державної політики в галузі екологічної безпеки є контроль за дотриманням науково обґрунтованих нормативів природокористування й охорони довкілля; виявлення та усунення загроз для здоров'я населення, своєчасне його попередження в разі небезпеки; зниження антропогенного навантаження на довкілля; впровадження у виробництво екологічно безпечних технологій та ін. [11].

Своєю чергою, екологічна безпека ґрунтується на такому: усвідомленні того, що людство – невід'ємна частина природи, повністю залежна від навколишнього природного середовища; визнанні обмеженості й вичерпності природно-ресурсного (екологічного) потенціалу Землі та окремих її регіонів, необхідності його якісної і кількісної інвентаризації; неможливості штучного розширення природно-ресурсного (екологічного) потенціалу понад природно-системні обмеження; визначенні допустимого максимуму вилучення природних ресурсів і зміни екосистем як середовища життя; необхідності вироблення превентивних екологічних заборон задовго до економічного вичерпання природних ресурсів або їх непрямого руйнування тощо.

До відповідних нормативно-правових актів необхідно зарахувати КУпАП, Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р., «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18 січня 2001 р., «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» від 08 лютого 1995 р., «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» від 24 лютого 1994 року. До того ж гострою є потреба прийняття Закону України «Про екологічну безпеку України». Правові норми цього закону здатні закласти нові основи публічного управління, контролю у сфері екологічної безпеки, підвищити роль громадськості в цій сфері.

31 березня 2019 р. набув чинності Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» [12]. Серед основних засад державної екологічної політики – збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища; досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку (далі – ЦСР), які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку в 2015 р.; сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку; забезпечення екологічної безпеки й підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження; забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства; відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;

упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища тощо [13]. Визначення основних принципів політики екологічної безпеки й покращення стану довкілля має ґрунтуватися на результатах міждисциплінарних наукових досліджень зв'язків природи й суспільства та можливості комплексного вирішення проблеми збереження й захисту екологічної безпеки.

Усталеною є позиція, згідно з якою демократія припускає свободу людини робити все, що не шкодить іншому. Отже, закон обмежує її свободу певними рамками. У цьому полягає важливий суспільний інтерес. Як бути суспільству, якщо з цим його інтересом вступає в конфлікт приватний інтерес, або чи не надати кожній людині можливість особисто відстоювати свої порушені права? Відомо, що держава має усувати, згладжувати протиріччя між загальними інтересами й інтересами приватними [13, с. 47], у тому числі й за рахунок більш активного включення громадян у вирішення питань екологічної безпеки. Зарубіжний досвід, наприклад у рамках інституту лобіювання, наочно демонструє цивілізовані механізми представництва та узгодження загальних і суспільних інтересів під час прийняття нормативно-правових актів [14, с. 23].

Поняття «екологічна безпека» є різновидом ширшого поняття – «безпека», яке походить від англійського слова *security*. Відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України», під національною безпекою розуміють захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання й нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам [15].

Як зазначає І. В. Попова, майже 10 % території України перебуває в стані глибокої екологічної кризи, що загрожує здоров'ю і життю людей [16, с. 1]. Зрозуміло, що йдеться про розширення переліку загроз антропогенного, військового, техногенного характеру щодо екологічної безпеки нашої держави. Держава має трансформуватися до викликів екологічного характеру та створювати відповідні правоохоронні суб'єкти, впроваджувати необхідні технології з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу. Важлива роль у забезпеченні екологічної безпеки належить також громадськості, яка останнім часом трансформувалася в потужну силу, що здатна швидко вирішувати різного роду проблемні питання в цій сфері [17, с. 101].

Подолання глобальної екологічної кризи безпосередньо залежить передусім від з'ясування її глибинних коренів, бо тільки знання причинних факторів дає підстави для прийняття об'єктивно виважених рішень.

Серед науковців немає єдності щодо класифікації екологічної безпеки. Здійснювалися розвідки згідно з різними чинниками: за джерелами небезпеки, територіальним принципом, масштабами шкідливого впливу, за способами і заходами забезпечення [18, с. 152]. Деякі з видів екологічної безпеки мають свою внутрішню диференціацію. Водночас окреслене питання є широким і буде розглянуто в наступних наукових розвідках.

Перехід в екологічній доктрині від охорони природи, як захисту окремих компонентів природного середовища, до охорони екологічної безпеки демонструє правове положення людини не тільки з традиційного боку, тобто тільки як суб'єкта права, але і як об'єкта, екологічна безпека якого забезпечується певним набором

правових засобів. Екологічні права громадян мають певні, притаманні тільки їм властивості [19, с. 58].

Слід зазначити, що питання екологічної безпеки не нові для українського суспільства. З проголошенням України незалежною державою даний інститут отримав новий законодавчий розвиток, з'явилися нові суб'єкти у сфері забезпечення екологічної безпеки. Змінилося ставлення до збереження екологічної спадщини з боку громадськості, про що свідчить створення численних НДО (англ. Non-governmental organization, скорочено NGO), які займаються цією проблематикою, напрацьовано певний масив нормативно-правових актів, що засвідчує визнання забезпечення екологічної безпеки та екологічної рівноваги важливим завданням планетарного масштабу. Дотримання екологічної безпеки потребує об'єднання зусиль як держави, органів місцевого самоврядування, так і недержавних інституцій. Громадськість стає активним та відповідальним природоохоронним суб'єктом разом із державою та самоврядними інституціями.

До питань методологічного характеру належать проблеми становлення й розвитку понятійно-категоріального апарату досліджуваного інституту. Існуюча різноманітність у застосуванні тих чи інших понять у науковій літературі свідчить про наявність багатьох проблем, пов'язаних із відсутністю єдиного підходу до екологічних проблем серед представників різних галузей правових знань. Важливим, на нашу думку, є формування окремого суб'єкта управління, наділеного функціями щодо протидії екологічним загрозам на території проведення операції Об'єднаних сил із наступним запровадженням у межах держави.

Висновки. Феномен категорії «екологічна безпека» є важливою юридичною категорією, що забезпечується практичним втіленням норм різних галузей права, регулюється різними правовими рівнями – конституційним, законодавчим, підзаконним, міжнародно-правовим та локальним. Вирішення окресленої проблематики лежить у такій площині: «державна – суспільство – територіальна громада». Формування стратегії подолання наявних нових екологічних загроз та удосконалення системи публічного управління є важливим завданням українського суспільства. Для вирішення цих проблем необхідна розробка наукових стандартів екологічної безпеки України і публічно-правові механізми її реалізації.

Використані джерела:

1. Урядова «Гаряча лінія» – механізм для взаємодії Уряду з громадянами. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryadova-garyacha-liniya-1545>. (дата звернення: 09.02.2020).
2. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Стратегічне планування: вироблення проблем національної безпеки. Київ: НІСД, 2010. 288 с.
3. Нестерович В. Ф. Принципи відкритості та прозорості у діяльності органів державної влади як важлива передумова для утвердження демократії участі. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2016. № 4. С. 67–78.
4. Брусиловський С. А. Екстапология: міфи і реальність. Вид-во. «Дельфіс», 1996. № 1(6). С. 3–10.
5. King Alexander. The First Global Revolution. A report by the Council of the Club of Rome / Alexander King, Bertrand Schneider. NY: Pergamon Press, 1990. 780 p.
6. Хартія Землі. URL: http://www.earthcharterinaction.org/invent/images/uploads/EarthCharter_Ukrainian.pdf. (дата звернення: 10.02.2020).

7. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
8. Бочарова Н. В. Конституційні реформи в Латинській Америці крізь призму неоконституціоналізму. *Конституційно-правові академічні студії*. 2018. № 2. С. 106–113.
9. Костоґризів П. І. Феномен латиноамериканського конституціоналізму. *Право та політика*. 2016. Вип. 12. С. 1492–1500.
10. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.
11. Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України: постанова Верховної Ради України. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 10. Ст. 85.
12. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. Ст. 70.
13. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / за ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Наукова думка, 2007. 588 с.
14. Нестерович В. Ф. Зміни у конституційно-правовому регулюванні лобювання у Німеччині та Франції. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2015. № 2. С. 23–33.
15. Про основи національної безпеки України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 39. № 351.
16. Попова І. В. Освітня парадигма екобезпечного розвитку трансформаційного суспільства: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 09.00.10. Київ, 2016. 38 с.
17. Нестерович В. Ф. Громадськість як суб'єкт впливу на прийняття нормативно-правових актів: аргументи «за» та «проти». *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2014. № 1. С. 92–101.
18. Екологічне право: підручник / за ред. А. П. Гетьмана. Харків, 2013. 432 с.
19. Екологічне право України в запитаннях та відповідях: навч. посіб. / А. П. Гетьман, М. В. Шульга, Г. В. Анісімова, А. К. Соколова. Харків: Одиссей, 2008. 478 с.

References:

1. Government hotline is a mechanism for government interaction with citizens. (2019) URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryadova-garyacha-liniya-1545> [in Ukrainian].
2. Gorbulin, V. P., & Kachinsky, A. B. (2010) Strategic Planning: Developing National Security Issues. Kyiv: NISD. [in Ukrainian].
3. Nesterovych, V. F. (2016) Pryntsypy vidkrytosti ta prozorosti u diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady yak vazhlyva peredumova dlia utverdzhennia demokratii uchasti. *Filosofski ta metodolohichni problemy prava - Philosophical and methodological problems of law*, 4, 67-78. [in Ukrainian].
4. Brusilovsky, S. A. (1996) Eschatology: myths and reality. S. A. Brusilovsky (Ed.). Kyiv: Delphis. 1 (6), 3-10. [in Ukrainian].
5. King Alexander. (1990) The First Global Revolution. A report by the Council of the Club of Rome / Alexander King, Bertrand Schneider. – NY: Pergamon Press. [in English].
6. Earth Charter. URL: http://www.earthcharterinaction.org/invent/images/uploads/EarthCharter_Ukrainian.pdf. N. d. N. p. [in Ukrainian].
7. Konstytutsiya Ukrayiny. (1996). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 30, art. 141. [in Ukrainian].
8. Bocharova, N. V. (2018) Konstytutsiini reformy v Latynskii Amerytsi kriz pryzmu neokonstytutsionalizmu *Konstytutsiino-pravovi akademichni studii-Constitutional Law Academic Studies*, 2, 106-113. [in Ukrainian].

9. Kostogrizov, P. I. (2016) The phenomenon of Latin American constitutionalism. *Pravo ta polityka - Law and politics, issue 12, 1492-1500*. [in Ukrainian].

10. Law of Ukraine on the protection of the environment. (1991). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 41, 546*. [in Ukrainian].

11. On the Concept (Fundamentals of State Policy) of Ukraine's National Security (1997): Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 10, art. 85*. [in Ukrainian].

12. Law of Ukraine on the Fundamental Principles (Strategy) of the State Environmental Policy of Ukraine for the Period up to 2030. 2697-VIII (2020, January 01): *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 16, art. 70*. [in Ukrainian].

13. Averyanov, V. B. (2007) Citizens' rights in the sphere of executive power: administrative and legal support for implementation and protection. V. B. Averyanov (Ed.). Kyiv: Scientific Thought. [in Ukrainian].

14. Nesterovych, V. F. (2015) Zminy u konstytutsiyno-pravovomu rehulyuvanni lobiyuvannya u Nimechchyni ta Frantsiyi. *Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka - Bulletin of the Luhansk State University of Internal Affairs Didorenko, 2, 23-33*. [in Ukrainian].

15. Law of Ukraine on the Basics of Ukraine's National Security № 2469-VIII (2018, July 08). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 39, art. 351*. [in Ukrainian].

16. Popova, I. V. (2016) The Educational Paradigm of Eco-Safe Development of a Transformational Society. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv. [in Ukrainian].

17. Nesterovych, V. F. (2014) Hromads'kist' yak sub'yekt vplyvu na pryynyattya normatyvno-pravovykh aktiv: arhumenty «za» ta «proty». *Naukovyy visnyk L'vivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav - Scientific Bulletin of Lviv State University of Internal Affairs. Seriya yurydychna, 1, 92-101*. [in Ukrainian].

18. Hetman, A. P. (2013) Environmental Law: a textbook. A. P. Hetman (Ed.). Kharkiv. [in Ukrainian].

19. Hetman, A. P., Shulga, M. V., Anisimova, G. V., & Sokolova, A. K. (2008) Environmental Law of Ukraine in Questions and Answers: Tutorial. tool. A. P. Hetman, M. V. Shulha, H. V. Anisimova, A. K. Sokolova (Eds.) Kharkiv: Odyssey. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 13.02.2020

Деля В. Ю.,

соискатель степени высшего образования «магистр»

Донецкого юридического института

Министерства внутренних дел Украины

(г. Кривой Рог, Украина)

ЕКОЛОГИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ КАК ОБЪЕКТ ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

В статье исследовано понятие экологической безопасности, ее виды и особенности правового регулирования. Анализируется законодательное закрепление данного правового института, выяснены научные подходы относительно порядка регулирования в сфере экологической безопасности, совершенствования защиты экологической безопасности с учетом новых социально-экономических вызовов в Украине.

Ключевые слова: экологическая безопасность, правовое обеспечение, охрана окружающей среды, экологическая политика государства, правоохранительный орган.

Deliya V.,

Master's Degree student of the
Donetsk Law Institute of the Ministry of
Internal Affairs of Ukraine
(Krivoy Rog, Ukraine)

ENVIRONMENTAL SAFETY AS AN OBJECT OF LEGAL SUPPORT

The article explores the concept of ecological safety, its types and features of legal regulation. The legislative consolidation of this legal institute is analyzed, scientific approaches to the order of regulation in the field of ecological safety, directions of improvement in view of new socio-economic challenges in Ukraine are found out.

Environmental security issues have become extremely acute in Ukraine. Today, environmental and man-made environmental threats are changing, and threats and threats are increasingly interconnected. At the same time, due to anthropogenic activity, the risk of natural disasters is constantly increasing, which is often the root cause of most natural and man-made emergencies. It is not only the public's responsibility to introduce cutting-edge technologies, to respond timely to the challenges of the environmental sector, and to create fuses to preserve the environmental heritage.

Building a democratic state, requiring the potential benefits of a civilized society for the importance of environmental security, as well as state (national) security, allow citizens to freely use constitutional rights and freedoms.

It should be noted that environmental issues are not new to Ukrainian society. With the proclamation of Ukraine as an independent state, the institute received a new legislative solution, the emergence of new entities in the field of environmental security. The attitude towards the preservation of environmental heritage by the public has changed. Maintaining an ecological balance requires a concerted effort between the state and local governments and non-governmental institutions. The public is becoming an active and responsible environmental subject, together with the state and self-governing institutions.

The phenomenon of environmental safety is an important legal category that provides for the practical implementation of the rules of various fields of law. It is regulated by different legal levels: constitutional, legislative, by-law, international law and local.

It is necessary to review the existing system of legal security of ecological safety taking into account the international factor, to expand the list of environmental programs and projects, to deepen cooperation with public associations in this field, to formulate a strategy for overcoming existing environmental threats and to improve the system of public management is an important task of the Ukrainian society.

Keywords: environmental safety, legal support, environment protection, state environmental policy, law enforcement agency.